

INFORME ESTRATÈGIC DE CASTELLDEFELS

Reunió	Entrevista Alcalde
Data	20/12/2004
Objecte	Primera entrevista
Lloc	Ajuntament de Castelldefels

ASSISTENTS

Ajuntament de Castelldefels	Alcalde	Sr. Antoni Padilla
Pla estratègic litoral	Coordinador General	Sr. Andreu Ulied

TEMES TRACTATS

Recepció de l'equip tècnic del Pla: **Andreu Ulied** per part del l'Alcalde de Castelldefels, **Antoni Padilla**.

CARACTERÍSTIQUES DEL MUNICIPI

PLANS EN CURS

De ençà l'aprovació del PGM el 1976, s'han fet moltes modificacions. El planejament en curs, qualificà de zones verdes un percentatge relativament alt del sòl del terme municipal, atenent a criteris metropolitans més que locals, i que l'Ajuntament de Castelldefels ha hagut d'expropiar (recentment ha invertit 3,5 milions d'euros per l'adquisició d'uns 7.000 m²).

DINÀMIQUES DEL MUNICIPI

La població s'ha duplicat en 10 anys. Els pròxims anys no es preveu que creixi més perquè s'ha arribat al sostre d'habitatge potencial del terme i pràcticament està exhaurit el sòl urbanitzable. Queden alguns restos de Plans Parcial i monta i remonta (densificar en alçada); el nucli urbà és dens però la resta són urbanitzacions de baixa densitat. Dels 57.0000 habitants actuals es podria arribar en els propers vint anys a 15.000 més com a màxim, més tenint en compte que els preus del sòl molt elevats.

Pocs dels residents a Castelldefels són nascuts a la ciutat, que a principis del segle vint contava a penes amb uns centenars d'habitants. Entre el 1991 i el 2002, la variació de la població ha suposat un creixement del 34%. Es tracta d'un dels creixements més importants de la Regió Metropolitana de Barcelona que s'explica per diferents raons: el pas de segona a primera residència, nous nadius que traslladen la seva residència a Castelldefels procedents de la pròpia comarca i de la RMB buscant una millora de la qualitat de vida i de l'entorn, i finalment joves entre 25 i 35 anys que van a treballar al sector serveis, hosteleria, restauració, serveis domèstics.

Tal i com reflecteix el Padró Municipal, a Castelldefels hi predomina la població jove, la qual cosa generarà a mig plaç una demanda d'equipaments escolars que caldrà valorar adequadament. Actualment existeixen 5 llars d'infants, 10 escoles i 3 instituts, a més de 8 parcs infantils/ludoteques per un total de 2.592 nens de fins a quatre anys. D'altra banda, la recent instal·lació de la Universitat Politècnica de Catalunya en el municipi amb titulacions com Aeronàutica, Enginyeria Agrònoma i Telecomunicacions, pot tenir un efecte d'atracció important de professors i població jove que pot mostrar-se interessada en fixar la seva residència al municipi. En general, l'important creixement de la població requerirà serveis l'oferta dels quals no sembla correctament dimensionada per a la correcta satisfacció.

BASE ECONÒMICA

Castelldefels és avui un municipi residencial, amb uns 10 hotels de qualitat, orientats al turisme de negocis i d'empresa. La seva situació en el delta és la que fa que, de sempre, Castelldefels hagi disposat d'àmplies platges i hagi estat considerada com a centre d'activitats de lleure i oci pels barcelonins; ja en el Pla Macià dels anys trenta fou considerada com a *Àrea de repòs*.

L'economia de Castelldefels encara no s'ha adaptat suficientment als canvis experimentats pel model de la ciutat. El desenvolupament econòmic de Castelldefels ha tingut com a eix principal el desenvolupament del turisme i l'hosteleria. El comerç i la construcció també s'han constituït com dos motors importants del creixement. Tanmateix, no hi ha hagut una política que facilités el desenvolupament harmònic i integral d'aquests sectors des d'una perspectiva de la indústria turística sinó que el desenvolupament del turisme s'ha limitat a l'ús de la platja, sense que hagin estat potenciats, per part de l'Administració, altres atractius vinculats a aquesta. Una política activa de desenvolupament de la indústria turística afavoriria la presència d'estades superiors a la temporada alta d'estiu i ajudaria a trencar amb l'estacionalitat. Recentment han començat a ampliar-se alguns hotels, hi ha previsió d'un nou amb 200 habitacions.

El perfil productiu de Castelldefels és netament de serveis, principal generador de riquesa i llocs de treball. La seva economia està orientada, principalment als serveis de caràcter finalista. El sector de serveis a les persones té expectatives de creixement per l'important augment de la població jove que ha fixat residència al municipi però que diàriament surt a treballar a fora. De la mateixa manera, les prestacions de serveis a les persones grans que han passat a residir de manera fixa al municipi és un àmbit que caldria estudiar amb més detall. Dins dels Serveis de l'Administració Pública, la Sanitat i els Serveis Socials i l'Educació s'ha produït un important increment en l'ocupació, per la qual cosa es pot deduir que el Sector Públic està creant llocs de treball motivats, en part, pel fort increment de la població, la qual cosa demana una major quantitat de serveis.

L'impacte del Pla Delta, l'autopista A16, el continuat creixement demogràfic i els efectes de l'expansió de Barcelona, la consciència en el respecte al medi ambient i la preocupació per l'abocador del Garraf o la contaminació acústica, el desenvolupament de la façana marítima, i el desenvolupament dels clústers entre la investigació i l'empresa, són alguns dels condicionants per al futur desenvolupament econòmic del terme. Altres projectes de desenvolupament econòmic rellevants del municipi que tindran un impacte significatiu en un futur proper són la finalització de la implantació de la UPC, les noves tendències de consum familiar, el centre comercial i de lleure Ànec Blau, la tercera pista de l'aeroport, la implantació de nous establiments hotelers, les transformacions tecnològiques i el seu impacte al món laboral, la construcció del teatre-auditori de la ciutat i la creació del Fòrum Econòmic de Castelldefels.

El sector de la construcció ha estat el sector més dinàmic dels darrers anys. Si ve en el període 1991-1996, va perdre rellevància, en els darrers anys ha guanyat dinamisme gràcies a les demandes residencials i als serveis de reparació i manteniment de vivendes. La manca de sòl edificable preveu la seva caiguda. Les perspectives d'evolució de la resta de sectors no són especialment diferents a curt termini.

El comerç allunyat de la platja, és un comerç atomitzat, poc especialitzat i poc modern amb una gran competència de les grans superfícies instal·lades als voltants de la comarca. Les mesures preses per l'Ajuntament (creació de zones peatonals i la instal·lació de parkings) no semblen haver ajudat al sector. La diferenciació de tipologia de persones residents, amb diversos hàbits de consum en les tres grans zones de Castelldefels (centre, platja i muntanya), dificulten la potenciació d'una oferta comercial homogènia per satisfer les necessitats de grups tan heterogenis. Per la qual cosa es veu com a necessari la investigació dels hàbits de consum de la població que habita en els diferents nuclis urbans

amb l'objectiu de definir unes polítiques que busquin un equilibri per a la satisfacció de les necessitats diferenciades.

Al municipi hi ha en curs diverses iniciatives en relació a l'ocupació que compta amb diversos programes d'orientació comercial i estudis per a la dinamització econòmica del municipi a través de l'enfortiment de la micro i petita empresa. El pla de dinamització econòmica de Castelldefels va ser actualitzat el 2002. També, s'està desenvolupant un planejament urbanístic que inclourà paràmetres comercials, reserves de sòl comercial, així com el creixement dels polígons amb la incorporació de noves empreses.

Els pes de l'activitat industrial de Castelldefels té una escassa presència en l'economia del municipi, si bé s'hi observa un lleuger increment. Amb l'objectiu de dinamitzar el sector, s'està procedint a planificar noves zones industrials en el Polígon Industrial de Camí Ral. Per la seva banda, l'agricultura és una activitat que tendeix a desaparèixer en el municipi.

La localització de la Universitat Politècnica de Catalunya a Castelldefels genera expectatives a mesura que, d'una banda, els estudiants de les diferents facultats puguin residir en el municipi i, de l'altra, els professors puguin sentir-se interessats en traslladar-hi la seva residència. Tot i això, la localització física de la Universitat (d'esquena al municipi) que permet que s'hi pugui accedir sense passar per municipi, la manca d'allotjaments de lloguer, l'elevat preu de les vivendes de compra i l'escassa oferta lúdica i cultural unida a les bones comunicacions de transport amb Barcelona i altres municipis, poden fer que les oportunitats derivades de la seva localització quedin difuminades i no generin els grans volums d'activitat econòmica i laborals que s'esperen. Tot dependrà de la capacitat del municipi de fomentar l'existència de llars d'infants, escoles primàries i secundàries així com serveis d'atenció sanitària, instal·lacions esportives, etc.

La localització del PMT-CBL suposa una oportunitat de diversificació econòmica per a la creació del nou teixit empresarial en sectors econòmics nous pel municipi que es podran desenvolupar al voltant de les grans empreses que es puguin instal·lar-se al parc. S'obren possibilitats de cooperació entre universitat i empresa en l'àmbit de l'aplicació de les noves tecnologies en el comerç i els serveis.

OCUPACIÓ DEL SÒL

Castelldefels, és l'últim municipi en direcció sud de la comarca, entre el delta d'aquest riu i el Massís del Garraf. El potencial creixement de nou habitatge a Castelldefels està pràcticament esgotat per la manca de sòl disponible al municipi. En un futur, la construcció de nova vivenda dependrà de la remodelació i la reedificació de vivendes ja existents. Al 2002, el preu de la vivenda al Baix Llobregat va pujar entre un 20 i un 30%. A Castelldefels, l'increment va ser similar al de la resta de la comarca. El preu mitjà del sòl està en 1.642 eur/m² sense construir i 2.404,4 eur/m² construït.

Els projectes urbanístics de futur ténen a veure amb qüestions infraestructurals com l'arribada de la línia de Metro L-12 (previst 2005-2010) (l'ajuntament ha participat en l'estudi de traçat) i abordar la problemàtica de la contaminació acústica de l'aeroport; i d'altres relacionats amb el front marítim: dels 5 km de costa està acabat el primer tram del passeig marítim, però en falten algunes parts peatonals i rodals. Tanmateix està previst el nou recinte universitari de la UPC (previst per al 2010) i la rehabilitació del Castell de la que queden dos fases més.

Pel que fa a la millora i rehabilitació de barris, així com la dotació d'equipaments, està prevista una ampliació del teatre, biblioteca, comissaria. L'extensió de la xarxa de clavegueram es un altre dels temes pendents. Malgrat no hi ha barris degradats alguns nequereixen de millores puntuals com el de Vistaalegre, amb un origen d'autoconstrucció però un gran dinamisme social i cultural. El 50% dels barris no en tenen, donat que són urbanitzacions dels anys 60 i això té un elevat cost. El proveïment de serveis urbans, manteniment i neteja de Castelldefels és molt car degut a la dispersió i tipologia de baixa densitat

de la urbanització (hi ha uns 180 km de carrers). Encara queden urbanitzacions, paradoxalment habitades per residents de renda relativament alta, pendents de construir-hi el clavegueram.

El 1991, el 22.5% de la vivenda a Castelldefels era de lloguer, xifra semblant a la de la resta de Catalunya en aquell moment. Actualment, el mercat de lloguer s'estima en un 15%. Agents econòmics involucrats en el sector immobiliari del municipi, estimen que l'oferta d'allotjament de lloguer es vegi incrementada en els propers anys a mida que el Parc Tecnològic de la UPC arribi al 100% de la seva activitat. L'augment de la demanada d'allotjament junt amb la manca de sòl del municipi ha pogut incidir en els preus. Podria donar-se que l'increment de la demanada d'allotjament no pugui ser absorvida per l'oferta actual.

INFRASTRUCTURES I MOBILITAT

Les seves comunicacions vers l'exterior del municipi són excel·lents gràcies a la proximitat de l'Aeroport (10km escassos), la carretera comarcal C-245, l'autovia de Castelldefels C-31, l'autopista del Garraf C-32 i les seves dues estacions de tren de rodalies de la línia Barcelona- Vila Nova i la Geltrú. La xarxa de comunicacions es completa amb les línies d'autobusos que la uneixen amb Barcelona i la resta de municipis dels voltants.

L'estructura territorial del municipi es presenta clarament diferenciada, tant territorial com funcionalment, en tres àmbits: el centre, la platja i la muntanya. El centre urbà del municipi es situa entre la carretera C-245 i la via del ferrocarril; l'entorn urbà de la platja estén les seves urbanitzacions al llarg dels seus 5.5 km i, finalment, les urbanitzacions enganxades a la muntanya. L'estructura de la xarxa viària representa una manca de vertebració que dificulta les connexions entre els tres àmbits. De fet, la línia del ferrocarril i, les dues principals carreteres, autovia i autopista, fragmenten els diferents àmbits del municipi, dificultant la comunicació entre ells.

Aquestes barreres en la trama urbana de Castelldefels, a llarg termini, podrien evitar-se soterrant el ferrocarril i desplaçant l'autopista. A curt termini, és més important l'arribada de la L12 del metro.

L'ampliació de l'aeroport, no tant la tercera pista, ha incrementat l'impacte acústic i la percepció de perillositat per part de la població. Com en el cas de l'autopista, la solució adoptada per ampliar l'aeroport ha tingut un fort impacte en un municipi que, com Martorell, o Montcada, degut a la seva situació geogràfica, serveix de pas de nombroses infraestructures.

MEDIAMBIENT

L'extensa franja de costa és amb 5.5 km de platges, la més gran de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. L'ús de la platja per activitats puntuals resulta especialment difícil de gestionar. Actualment el passeig marítim de Castelldefels, dissenyat respectant dunes i vegetacions naturals, està pendent de ser perllongat, amb caràcter exclusiu per vianants i bicicletes.

Les inundacions, agreujades per la construcció de l'autopista, i pel propi caràcter deltaic del terme municipal, requereixen estanys de laminació i l'acumulació de l'aigua, sota el nivell freàtic, que ha de ser immediatament bombejada al mar. La proximitat del nivell freàtic a la superfície del terreny fa que obres com els passos inferiors del ferrocarril a l'avinguda de Màlaga hagin patit considerables sobre costos.

Des de l'entrada en funcionament de la depuradora del Llobregat la qualitat de les aigües marines és molt bona, i fins i tot en el cas d'episodis de pluja intensa la contaminació seria baixa perquè Castelldefels és un dels pocs municipis que disposa de xarxa separativa d'aigües residuals i pluvials; tot i així, el més probable és que la contaminació fos superior a la que la nova normativa europea sobre qualitat d'aigua determinarà per autoritzar el bany.

A Castelldefels cada ciutadà genera 1,5 kg d'escombraries. Bona part d'aquests residus (matèria orgànica, restes de jardineria, paper, vidre i envasos) es recuperen mitjançant la recollida selectiva, tasca que es desenvolupa d'acord amb les directrius contingudes en el Programa Metropolità de gestió de residus municipals (PMGRM) com en el Programa de Gestió de Residus Municipals de la Generalitat de Catalunya. Castelldefels disposa d'una Deixalleria Mòbil i una Deixalleria fixa per a l'aportació de residus per part de la població del municipi.

Els residus recollits, tenen diferents destinacions. La fracció de rebuig va a la Planta de transferència de Gavà-Viladecans des d'on es trasllada a l'abocador del Garraf; la fracció orgànica va a la Planta de Metrocompost a Castelldefels; els envasos i el paper, a la Planta de selectives de Gavà-Viladecans i, el vidre a la planta de tractament del Prat de Llobregat.

CULTURA

La situació geoestratègica feu de Castelldefels un enclavament singular en la frontera entre la Catalunya Vella, cristiana, i la Catalunya Nova. El castell, actualment en procés de rehabilitació per la Diputació, i que potser acollirà una exposició permanent del pintor Guinovart, és una construcció monumental des de la qual es pot contemplar el paisatge del delta, les primeres estribacions del Garraf. Castelldefels també desenvolupa altres activitats de coneixement del patrimoni natural, educació i sensibilització ambiental a Cal Ganxo.

Destaquen les Festes del Mar de Castelldefels, una activitat fortament consolidada a la vila i sobre la qual s'estan abocant tots els esforços des de les àrees de Cultura i de Turisme i Festes, per a què esdevinguin l'element diferenciador d'aquest municipi turístic. Aquesta experiència té tres objectius: per un costat pretén ser una activitat lúdica que esdevingui un element que fomenti la convivència, la socialització i que potenciï la identitat col·lectiva. Tanmateix, pretén facilitar, la integració dels nous castelldefelencs donant a conèixer una part de la història de la ciutat i el perquè de l'existència del patrimoni arquitectònic més significatiu. I, finalment, volen ser un element de dinamització cultural que complementi l'oferta turística que la ciutat ofereix en aquesta època de l'any als nombrosos ciutadans que ens visiten.

D'altra banda, hi ha nombroses associacions ciutadanes, de cultura tradicional, astronomia, recerques històriques i altres, varies companyies de teatre, de poesia, que habitualment utilitzen locals cedits per l'Ajuntament i que també depenen de subvencions del propi Ajuntament.

GESTIÓ MUNICIPAL

El problema més greu de gestió a Castelldefels, comú a d'altres municipis amb escassa activitat econòmica i urbanitzadora, és el finançament del deute municipal, que avui representa uns 59 milions d'euros, mentre els ingressos, bàsicament derivats d'impostos locals, arriben a uns 40 milions. Cada any el servei del deute equival a uns 9,5 milions d'euros.

Cal notar que resulta en la pràctica impossible delimitar quin percentatge d'aquesta deute es deu a inversions i despeses d'interès exclusivament o local o metropolità. Per exemple, el PGM qualificà un percentatge alt de sòl com a zones verdes un percentatge, atenent a criteris metropolitans més que locals, i l'Ajuntament de Castelldefels ha hagut d'invertir 3.5 milions d'euros per l'expropiació.

Existeix un bon servei d'informació territorial, desenvolupat des de fa uns cinc anys. Diferents Departaments de l'Ajuntament de Castelldefels han adoptat normes ISO, i els Serveis d'Atenció al Ciutadà tenen horaris amplis, fins a les 20:00 els dies feiners, i els dissabte al mati de 10:00 a 13:00 hores. Un 33% del pressupost municipal es destina a les nòmines dels funcionaris que hi treballen.

Les Botigues de Sitges és la única part del delta del Llobregat no inclosa en el PGM, ja que pertany al municipi de Sitges, però en canvi si pertany a la mateixa corona tarifària de l'ATM. Tot i pertànyer a un altre municipi, els residents en les Botigues, per raons de proximitat geogràfica, reben serveis diversos, de seguretat, per exemple, a Castelldefels.

REPTES I PROJECTES DE FUTUR

SÍNTESI

TEMES CLAU	DINÀMIQUES/REPTES	PROJECTES
Protecció restauració paisatge litoral amb criteris de sostenibilitat		
Protecció espais litorals no urbanitzables		
Regulació i reconversió usos periurbans		
Restauració ecològica del paisatge litoral		Parc Natural del Litoral
Millora de la qualitat de l'aigua marina		
Restauració ecològica dels fons marins		
Restauració i manteniment de rieres i prevenció d'inundacions	Pateix inundacions	
Millores en la capacitat i l'eficiència en les xarxes de sanejament	Queden barris sense clavegueram	Progresiu sanejament de barris
Garantia d'abastament d'aigua		
Regeneració i prevenció de la pèrdua de sorra de les platges		
Reducció i valorització de residus		
Impacte d'infraestructures puntuals	Impacte impermeabilitzador de les infraestructures Contaminació acústica de l'aeroport	Pla Delta Soterrament ferrocarril
Desenvolupament de noves centralitats a les ciutats litorals		
Rehabilitació de barris i urbanitzacions disperses de baixa qualitat		Sanejament de barris
Desenvolupaments d'habitatge integrat amb activitats		
Desplaçament i soterrament del ferrocarril		
Millora de la mobilitat interior: peatonalització i promoció d'eixos urbans comercials		
Millora dels serveis de transport públic		Metro L12
Reorganització de les carreteres en una xarxa jerarquitzada		Conversió de l'autovia en una via urbana
Millora del passeig marítim		S'està fent un passeig marítim per al recorregut a peu i en bicicleta.
Promoció d'activitats econòmiques avançades al litoral		
Modernització de l'estructura econòmica		Campus Mediterràni (UPC)
Reconversió turística		Creació nou hotel
Reconversió de l'activitat agrícola intensiva		
Reconversió de l'activitat pesquera		
Manteniment de la cohesió social		
Millora de la formació de la població		
Revitalització dels teixits socials i de la significació dels llocs i esdeveniments		
Equimanents socials (educatius, sanitaris i culturals)		
Identificació i significació del paisatge litoral		Potenciació de les Festes del Mar
Valorització de les activitats culturals com element de dinamització econòmica		
Valorització del patrimoni cultural com a recurs educatiu		Rehabilitació del castell
Suport als teixits socials i les xarxes interculturals		
Gestió integrada del litoral		
Gestió ambiental i dels serveis socials i culturals		
Reequilibri financer dels municipis litorals		
Institucionalització de la cooperació supramunicipal		
Gestió de la informació i el coneixement. Atenció al ciutadà.		
Participació ciutadana i institucional		

ACORDS

L'Oficina tècnica del Pla estratègic Litoral acorda proposar enviar l'acta de la entrevista a l'alcalde de Castelldefels a fi i efecte de que aquest la pugui esmenar.

xalabarder@mcrit.com